

PRAKTICKÁ DOPORUČENÍ PRO OBCE, JAK OMEZIT VIZUÁLNÍ SMOG Z DOPRAVNÍHO ZNAČENÍ

Ivana Svojtková

Odbor regionální politiky Ministerstva pro místní rozvoj vydal v rámci edice MMR PRO OBCE v letošním roce publikaci určenou zejména pro vedení měst a obcí, jimi zřizovaným organizacím, správcům komunikací a dalším subjektům, které se podílejí na utváření veřejného prostoru v souvislosti s dopravní infrastrukturou. Cílem je komplexní popis problematiky umísťování dopravního značení.

Publikace **K omezení vizuálního smogu v oblasti dopravního značení** je zaměřena na popis komplexní problematiky umísťování dopravního značení

a zařízení, zodpovědné hráče, vyvrací časté omyly a mýty a poskytuje doporučení, jak předejít přemíře těchto prvků. Ulice jsou totiž především veřejným

prostorem a dopravní funkce jako jedna z forem využití by neměla ty ostatní zastíňovat, jak se v současnosti často děje.

Problematika se týká sídel všech velikostí, tedy nejen měst, ale i malých obcí. Ty sice nemají tolik dopravní infrastruktury, ale jsou často ve znalostní nevýhodě proti větším hráčům, kteří jejich území ovlivňují. V publikaci je aktuální dopravní legislativa a příklady dobré praxe ze zahraničí.

Dopravní značení je součástí každodenní reality českých měst a obcí. Na rozdíl od billboardů nebo reklamních cedulí se však málokdy stává předmětem veřejné debaty. Přesto právě nadbytečné, nevhodně umístěné či zbytečně velké dopravní značky představují významný prvek tzv. vizuálního smogu – zahlcení veřejného prostoru podněty, které zhoršují estetiku, snižují přehlednost, bezpečnost a v konečném důsledku i kvalitu života.

Proč značení přibývá?

Proces vzniku dopravního značení je komplexní a často fragmentovaný. Podněty na změny přicházejí ad hoc, např. kvůli jednotlivým stížnostem, a bez vazby na dlouhodobou vizi rozvoje obce. Projekty pak realizují technické profese bez účasti architektů nebo urbanistů. Estetika, měřítko a vliv značení na veřejný prostor jsou upozaděny. Přitom právě značení vytváří významné pohledové bariéry a je často příliš dominantní – ač by mělo být pomocným prvkem, ne hlavním aktérem uličního prostoru.

Co s tím mohou obce dělat?

Zásadní jsou tři kroky:

1. Odstraňovat zbytečné značky

Z výzkumů i z praxe vyplývá, že méně je často více. Výstražné značky, které upozorňují na běžné jevy jako přechody nebo světelné signály, bývají v obcích nadužívány. Jejich přínos je přitom minimální – řidiči na ně často nereagují, nebo je ani nezaregistrují kvůli množství jiných vjemů. Stejně zbytečné bývá duplicitní označování parkovacích míst, konců stezek nebo křižovatek běžného tvaru.

2. Využívat menší velikosti značek

Standardní rozměry značek jsou často předimenzované vzhledem ke skutečné potřebě v obci, kde se jezdí nízkou rychlostí a kde jsou vzdálenosti menší. Pravidla přitom umožňují použít zmenšené značky ve většině intravilánových situacích – bohužel se to v praxi příliš neděje. Výsledkem je přehnaná vizuální dominance značek ve veřejném prostoru, zejména v citlivých místech.

3. Preferovat vodorovné značení

Na rozdíl od svislých značek, které se mohou přehlédnout, zakrýt nebo vizuálně ztrácet, vodorovné značení je přirozené v zorném poli řidiče. Například u křižovatek může mít vyznačení hranice větší vliv než značka. Vhodné vodorovné značení rovněž pomáhá opticky zúžit komunikaci a přispět ke zklidnění dopravy.

Nejde jen o pravidla, ale i o přístup

Kvalitní veřejný prostor nevzniká přísnou regulací, ale rozumným nastavením pravidel a mezioborovou spoluprací. Obce mohou být aktivními partnery při projednávání dopravních projektů, zadávat smysluplné vize a trvat na šetrném přístupu k veřejnému prostoru. Důležitá je i osvěta – nejen mezi odborníky, ale i mezi obyvateli. Kultura prostoru se tvoří společně.

Zbytečné značky nejen znepřehledňují prostor, ale mohou paradoxně snižovat i bezpečnost. Omezování vizuálního smogu je proto nejen estetickým, ale i funkčním opatřením. A nejlepší značka? Ta, která tam vůbec nemusí být.

Uvedená publikace je volně ke stažení v elektronické verzi na www.obcepro.cz/zakladni-dokumenty.

Mgr. Ivana Svojková
Odbor regionální politiky
Ministerstvo pro místní rozvoj

ENGLISH ABSTRACT

Practical Recommendations for Municipalities on How to Reduce Visual Pollution from Traffic Signs, by Ivana Svojková

The Department of Regional Policy of the Ministry of Regional Development published this year, as part of the MMR PRO OBCE series, a publication intended primarily for municipal and city leadership, organizations established by them, road administrators, and other entities involved in designing public spaces connected with transport infrastructure. The text aims to provide a comprehensive overview of the traffic sign placement issue.